

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De traditionibus phariseorum etia[m] contra mandata d[omi]ni ca. lxxvij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

victū ab exercitu aethhe regis.
De quinque panibus et duobus piscibus.

Capitulum LXXXIII

Adiuit at hero

a des famā iesu et ait. Joannē ego decollauit. Quis autē iste ē de quo audito talia. et querebat eū videre. Quōd cū audisset iesus ascendēs in nauiculā secessit ī locum desertū seorsum. et secuti sunt euz turbe pedestres de ciuitatibus: et curauit eos. Erat autē prim⁹ dies festus q̄ dicitur pascha. Vespere autē facto. r̄ij. discipuli dixerūt ei. Dimitte turbas vt euntes inueniāt sibi escas. Et ait iesus. Date illis māducare. et facte eos discūbere sup vīrde fenuz p̄ tribena. Id ē p̄ diuersas societas hominū q̄ de viculis venerāt. Et acceptis q̄nq; panibus hordeaceis. et duobus piscibus a puero q̄daz q̄ vn⁹ de discipulis fuit ē credit. p̄ aplos dedit eos p̄lo q̄st q̄nq; milibus viroz. exceptis mulieribus et paruulis. et de fragmētis impletū sūt cophini. r̄ij. Et statim coegit discipulos ascendere in nauiculā et p̄cedere eū trās fretū fm marcū. ad bethsaidam donec dimitteret turbas. Quod Lucas dicit factū in locis bethsaidae: intelligendū est. nō q̄ esset in finibus ei⁹: s; iuxta tyberiadē vt dicit iohannes. et q̄ ad eā pertinebāt. Quia iohannes dicit eos trās fretasse ad capharnaū intelligendū est p̄ bethsaidā trāsisse capharnaū. Iesus autē cū cognouisset q̄ hoies illi volebant euz rapere et facere regē. q̄ sub tali rege videbatur eis nō posse egerē: fugit et ascendit in montem sol⁹ orare. Hic est mons in q̄ sermonez fecit. a q̄ p̄ militare distat loc⁹ refectōis hui⁹ q̄ hodie dicitur mensa. infra quē est loc⁹ ille in q̄ post resurrectionē comedit partē piscis assi. supra q̄o est ps illa maris sup quā dñs ambulauit. quā alta vice excitat⁹ sedauit.

Quod dñs ambulauit supra mare.

Capitulum LXXXV

Naucula vero i

n qua erāt discipuli iactabāt fluctibus vidēs autē eos iesus laborātes quarta vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare. Quattuor vigiliis noctis faciūt excubantes in castris. Prima dicitur cōtinuū in qua omnes simul vigiliāt. Secūda ītēpestū in q̄ adolecētes. Tertia gal

lileinū in qua vīri. Quarta antelucanū in q̄ senes. Has dñs alijs noib⁹ vocauit sero. ante mediam noctē. an gallicātū. an mane. Cūq; pararet discipuli eū eē pharisaia et clamaret ait. Ego sum: nolite timere. Nō dixit q̄s r̄et. q̄ ex nota voce poterāt eū agnoscere. Vel vt intelligerent ipm eē eū q̄ moysi dixerat. q̄ emi sit me ad vos. Post petr⁹ iuit ad eū sup aquas quēdū mergeret erexit dñs. Qui cū ascendisset nauiculā cessauit vent⁹. et statim fuit ducta nauis ad terrā ad quā ibant.

De verbis dñi p̄ quibus quidam absterunt retro.

Capitulum LXXXVI

Altera die

a intrauerūt naues supuenientes a turberia de et venerūt capharnaū inuenientes iesum mirabant quō illuc venisset cū solā vidissent nauiculā quā non intrauerat. Cūq; p̄medaret cibū quē eis fecerat. r̄ij. p̄terebāt ei māna dicētes. Patres nr̄i māducauerūt ī deserto māna. panē de celo dedit eis dñs. Tūc dixit eis iesus. Ego sum panis vite q̄ de celo descendit. Murmurabat autē turbis dicētes. Nōne hic ē fili⁹ ioseph cui⁹ nomen patris et matris. Et ait iesus. Panis quē ego dabo: caro mea est p̄ mundi vitā. Ligabit ergo iudei ad īnuicē dicentes. Quō pōt hōbis carnē suā dare ad māducandū. Tūc addidit dñs. Nisi māducaueritis carnē meā et biberitis sanguinē meū nō habebitis vitam in vobis. Hoc autē multi ex discipulis audientes dixerūt. Dur⁹ ē hic sermo: q̄s pōt eū audire. Et absterunt retro: et iam cum illo nō ambulabant.

De traditionibus phariseorum contra māna data domini.

Capitulum LXXXVII

Ogavit autem

r q̄dā pharise⁹. iesus vt pranderet apud eū. Cūq; vidisset eū nō habentis manus prādere: murmurabat ītra se. Cui dñs ait. Vos pharisei q̄ de foris ē calicis et catini mūdatis. et nō q̄d int⁹. q̄d Corpa mūdatis et nō aias. Stult⁹. nōne de vtrūq; fecit. Hoc ē manicheos q̄ aias tū a deo creatas dicit: carnē q̄o a diabolo. Et addidit. Date elemosynā: et ecce oīa mūdatis sunt vob. Quidā q̄z scribe et pharisei venientes a hierosolymis vidētes discipulos eius

Euangelica

Omnesque manus manducare dicebat. Quare discipuli tui transgreduntur traditiones seniorum. Et respondit Iesus. Quare vos transgredimini mandata domini propter traditionem vestram. Nam deus dicit. Honora patrem tuum et matrem tuam. Quod non nisi pro reverentia dictum est. Verum etiam pro necessitate obsequijs exhibendis. Hi pharisaei impietate sub nomine pietatis docebat. dicentes filios melius facere si deo vero patri vouerit quam parentibus offerenda erant instructes eos quod parentibus egenis responderet. O pater: corban quod est ex me tibi. proderit Corban est munus votuum quod dicitur. Quod vouit deo: vis tibi prodesse. Absit. Et conuocatis ad se turbis ait illis. Non quod intrat in os coinnat hominem. intellige apud deum. sed quod procedit ex ore. Primum intelligit de ore carnis secundum de ore cordis. Nam et vomitus inquit hominem. Unde et quodam libri habent. sed quod procedit ex corde. Quare ergo idolochibus et his qui furciva sunt et rapta non vescimur pro scandalo vitando. Libus enim in se mundus est. Et dixerunt ei discipuli. Scis quod pharisaei audito hoc verbo scandalizantur. scilicet non vitando scandalon offendit calcu pedis. vel ipsa ruina dicitur. Et respondit. Sint te illos: ceci sunt et duces cecorum. Non enim a veritate pro scandalo recedendum est.

Quibus non transit in virtute nature.

Capitulum LXXXVIII.

Quinque intrasset

Iesus domum ait petrus. Ediffere nobis pabola ista. Et respondit. Non intelligis quod os intrat vadit in venter: et in secessum emittit. Nilhil ei de cibis transit in virtute nature quam resurgit.

Et dicitur hereticis dum idiotam fuisse et phisicam ignorasse. quia plures cibi pro artus et venas et medullas et nervos fundunt. quod probat per eos qui iugum vomitum habent super cibo et tamen corpulentissimi sunt: sed quilibet humorum purgatio secessio dicitur per gattum.

Dicunt hereticis dum idiotam fuisse et phisicam ignorasse. quia plures cibi pro artus et venas et medullas et nervos fundunt. quod probat per eos qui iugum vomitum habent super cibo et tamen corpulentissimi sunt: sed quilibet humorum purgatio secessio dicitur per gattum.

ita hebreum idioma. quod commune immundum dicebat. quod cibos communes vocabatur prohibitos in lege quos immundos iudicabat. quod alie gentes communiter illis vesciebantur.

De muliere chananea. Capitulo LXXXIX.

Virgens inde ierusalem

Iesus abiit in fines tyri et sidonum. Et rogabat eum mulier gentilis chanaanica syrophoenissa genere pro filia sua quam malea demonio vexabatur.

Chananeus quondam iudea incoluerat sed post dispersi sunt. Et hac dispersione erat mulier ista ex syris et phenicibus orta. Qui dam tamen dicunt tyrophenissa. quod sic phoenissa erat quod tyria sic et dido fuit. hoc nomine indicantes regiones mulierum et patriam. Iesus autem non respondit ei quibus ne sibi pararetur videre tur quod dixerat. In via gentium ne abieris. pro quod cum incederet discipuli respondit. Non sum missus nisi ad oves qui perierunt domus israel. At illa venit et adorauit: et ait. Domine adiuua me. Cui domus non. Non est bonum sumere panem filiorum et dare canibus ad manducandum. Hebreorum more gentiles canes dicitur. quod edebat sanguinem ut canes. Et est sensus. Veni curare israel pro mogenitum et nondum gentes. Cui illa. Etiam domine. Nam et canes edunt de micis qui cadunt de mensa domorum suorum. quod dicitur. Verum est quod dicitis. Fac ergo mihi quod sit canibus. modicum panis tui impartire mihi. Et Iesus commendans fidem mulieris ait. Fiat tibi sicut vis. et statim sanata est filia eius.

De surdo et muto. Capitulo LXXXX.

Iterum exiit de

finitibus tyri et venit ad mare galilee inter medios fines decapoleos. et puenit ad illam locum maris: cuius regione contra posita erat decapolis. et regio decem vrbium circumpellata et gadara contra galileam. Et adducunt ei surdum et mutum. Et posuit digitos in auriculis eius et ait. Effeta. quod est adapere. Et ad eius imperium adaperse sunt aures eius et soluta est lingua illius.

De probatica piscina.

Capitulum LXXXI.

Ist hoc erat festus

diebus dies indeorum. Non determinat